

brud. Ændringerne i familiepolitikken, hvor det offentlige i stigende omfang har overtaget (med)ansvaret for en række opgaver, som tidligere lå entydigt i familien, afspejler langt hen ad vejen, at de normer og værdier, som samfundet bygger på, har ændret sig de sidste 30 år.

Regeringen har de sidste 5 år på afgørende områder medvirket til at forbedre rammevilkårene for børnefamilierne. De forbedrede orlovsmuligheder og den historisk kraftige udbygning på dagtilbudsområdet fremstår som de mest markante resultater.

Orlovsmulighederne er forbedret markant. Fædreorloven er fra og med 1998 forlænget med 2 uger. Herefter kan mænd og kvinder til sammen holde barselsorlov fra 4 uger før og op til 26 uger efter fødslen. Efter 1994 har det været muligt at holde børnepasningsorlov i op til 1 år, ligesom målgruppen er udvidet til at omfatte alle, der har ret til dagpenge ved sygdom og fødsel. Kravet om genbesættelse af orlovsstillinger er fjernet, og der er mulighed for, at kommunerne kan yde et supplerende tilskud til orlovsydelsen. I forbindelse med finanslovsaftalen for 1995 blev børnepasningsorloven gjort permanent, og den vil også fremover være et centralt element i regeringens børnefamiliepolitik.

For det andet er børnefamiliernes pasningsmuligheder forbedret væsentligt gennem de seneste 5 år. Siden 1993 har kommunerne således oprettet næsten 140.000 nye dagtilbudspladser. På ingen andre større offentlige serviceområder er en så kraftig udbygning gennemført på så kort tid. De fleste kommuner kan i dag tilbyde en pasningsgaranti til de små børn. Den demografiske udvikling og en stærkt stigende efterspørgsel har dog betydet, at ventelisterne ikke er blevet afskaffet helt. Med den planlagte udbygning igen i 1998 vil pasningsgarantien blive udbredt til flere kommuner.

Skolefritidsordningen er det område, der har oplevet den kraftigste vækst de senere år. Dermed har skolerne i stigende grad fået en ny opgave som ramme omkring især de 6-9 årige børns hverdag. Det har givet mulighed for at skabe større kvalitet og sammenhæng mellem skoleundervisning og fritid for de yngste klasser i skolen.

Også på andre områder har regeringen medvirket til at skabe bedre vilkår. Det gælder ikke mindst de svagest stillede børn og børnefamili-

er. Den forebyggende indsats er styrket væsentligt igennem årene, herunder gennem øget brug af dels familieorienterede tilbud, dels åben og anonym rådgivning. Samtidig er døgninstitutionsområdet løbende effektiviseret og moderniseret til gavn for brugerne.

3. BEDRE RAMMER PÅ ARBEJDSMARKEDET

I de seneste år er der skabt mere fleksible og familievenlige forhold på en lang række overenskomstområder.

Det gælder blandt andet i finanssektoren og på det offentlige område, hvor der er indført ret til omsorgsdage.

Ligeledes er der i finanssektoren og på det offentlige område indgået rammeaftaler om distancearbejde, og også på mange andre private overenskomstområder er mulighederne for hjemmearbejdspladser forbedret. Det er af stor betydning, at de muligheder, som blandt andet IT-udviklingen åbner for, udnyttes i form af større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af arbejdet. Heri ligger en meget betydelig mulighed for, at børnefamilier og andre lønmodtagere i højere grad end i dag selv kan have indflydelse på, hvor og hvornår arbejdet udføres.

I den offentlige sektor og på dele af det private arbejdsmarked har der i en årrække været ret til løn under sygdom og barsel samt ret til frihed på barns første sygedag. Også på DA/LO-området er der sket forbedringer særskilt for børnefamilierne i kraft af aftaler om løn under barsel.

I overenskomstfornyelsen for store dele af det private arbejdsmarked, som i maj 1998 blev vedtaget af Folketinget, indgår to ekstra feriefridage og tre årlige børnefamiliefridage for personer med hjemmeboende børn under 14 år. Det betyder for mange familier, at man nu får bedre mulighed for at holde fri sammen, bl.a. på enkelt dage, hvor det er særligt betydningsfuldt for børnene.

4. FORSLAG OG FREMADRETTEDE SIGTELI-NIER FOR BØRNEFAMILIEPOLITIKKEN

Regeringens konkrete udspil på det børnefamiliepolitiske område er opsummeret nedenfor. Forslagene uddybes i de efterfølgende afsnit.